

PAU GENER

L'esperit tímid de Beckett

Lluïsa Cunillé ha obtingut a Menorca el XXIV Premi Born de Teatre gràcies a 'L'Aniversari', una obra que reflecteix amb fidelitat la gran influència de Beckett entre els autors contemporanis.

L'escola de joves dramaturgs creada al voltant de José Sanchís Sinisterra ja té un èxit més de què enorgullir-se. Una de les alumnes més avançades del gran autor valencià, la badalonina Lluïsa Cunillé, ha guanyat el XXIV Premi Born de Teatre, el més prestigiós, avui per avui, dels convocats arreu de l'estat per una entitat privada, la veterana societat del Cercle Artístic de Ciutadella. Cunillé, que inicià la seva trajectòria aconseguint el Calderón de la Barca (*Rodeo*, 1991), rep ara l'impuls definitiu a la seva particular capacitat creativa, inspirada en el teatre de Beckett i de Carver.

La seva genialitat li permet ser una de les autores més prolífiques i que més obres —disset— ha vist representades dalt d'un escenari i, a la vegada, no voler comentar públicament res del que afecta ni la seva vida ni les seves creacions.

Excessivament introvertida, Cunillé oculta sota el seu aspecte fràgil la gran riquesa imaginativa i la visió crítica que comparteixen molts dels seus companys de generació. Sergi Belbel, Juan Mayorga i Antonio Álamo no són només tres coetanis seus amb similars inquietuds teatrals, sinó també els seus predecessors en la consecució del Born.

Tot i que Lluïsa Cunillé aconsegueix veure representades les seves obres, la seva assignatura pendent és que, una vegada portades a escena, aquestes acabin captivant el gran públic.

Fidel seguidora de l'esmentat Sanchís Sinisterra, l'obra teatral de Lluïsa Cunillé es caracteritza pel seu alt nivell literari. Així ho reconegué el jurat del Premi Born, que destacà sobretot el "llenguatge teatral innovador" del text amb què ha aconseguit el màxim premi d'aquest certamen, *L'Aniversari*.

Economia de mitjans. Yolanda García, portaveu del jurat, diu que l'obra està descrita "amb molta economia de mitjans, tot i recrear interiors complexos. Sense història, sense marc i sense finalitat, s'arriba a crear una atmosfera versemblant, densa i emotiva. Els personatges apunten de manera contundent el desconcert davant del món contemporani". Que Lluïsa Cunillé és una de les autores més consolidades de la dramaturgia catalana ho ratifica un altre dels membres del jurat, l'escriptor Joan Cavallé, per qui la badalonina "presenta una de les poètiques més diferenciades del nostre teatre".

Cunillé té l'honor de ser la segona dona que aconsegueix l'estatueta en la història del premi i la primera autora teatral a fer-se amb aquest guardó. Feia gairebé trenta anys que una dona no obtenia el Born. Va ser l'any 1970, coincidint amb la primera edició del certamen. El títol premiat fou en aquella ocasió "Dora i la nit", de Maria Dolores Cortey.

Entre les seves obres estrenades s'hi troben: *Rodeo*, Premi Calderón de la Barca 1991; *Molt novembre*; *Liberación*, Premi de la Crítica de Barcelona 1994; *La festa*; *Jóquer*; *Aigua, foc, terra i aire*; *Intempèrie*; *Accident*, Premi de la Institució de les Lletres Catalanes 1997; *Vacants*; *Dedins, defora*; *La venda*; *Privado*; *Dotze treballs*; *Apocalipsi*; *L'afer*, Premi Ciutat d'Alcoi 1998; *La testimoni*, i *La cita*, estrenada en-

guany al Mercat de les Flors i al Royal Lyceum Theatre d'Edinburg. Entre la seva obra publicada s'hi compten, a més, *Berna*, accésit al Premi Ignasi Iglesias 1991, i *El Instante*, accésit al Premi Maria Teresa León 1997.

Cunillé ha guanyat el Born –dotat amb dos milions de pessetes– competint amb 113 obres més, 37 de les quals eren escrites en llengua catalana i 76 en castellà. El president del Cercle Artístic, Pau Gener, ha manifestat a EL TEMPS el seu desig que l'obra de Lluïsa Cunillé pugui portar-se a escena en un futur pròxim, així com ha passat amb les de Jordi Galcerán (*Paraules encadenades*), Sergi Belbel (*Morir*), Antonio Alamo (*Los enfermos*) o Juan Mayorga (*Cartas de amor a Stalin*).

Doble edició. *L'Aniversari* s'editarà en dues llengües, catalana i castellana, complint el compromís a què arribaren l'any passat el Cercle Artístic, Edicions Arola i la revista *Primer acto*. L'editor Alfred Arola i el cap de *Primer acto*, José Enríquez, presentaren les dues edicions que s'han fet de l'obra guanyadora de l'any passat, *Cartas de amor a Stalin*, de Mayorga, autor que practica un teatre de idees que defuig del realisme. *Cartas de amor a Stalin* és una fantasia basada en la terrible experiència del dramaturg Mikhaïl Bulgakov, a qui l'estalinisme va condemnar per la seva dissidència.

PAU GENER

Joan Oliver i el teatre Miquel Maria Gibert, doctor en Filologia Catalana per la Universitat de Barcelona, fou convidat per la directiva del Cercle a participar en els actes de la XXIV edició del Born, amb una conferència titulada "El teatre de Joan Oliver, un projecte fallit?". En la realitat de l'escena catalana de pre-guerra l'obra d'Oliver es configura, sobretot, com una contribució al procés de modernització estètica i ideològica del teatre burgès iniciat per Carles Soldevila. Segons Gibert, "es tracta d'un procés, en una certa mesura, fallit per la falta d'incidència en el públic de la producció oliveriana". A finals dels anys vint i a començaments dels trenta, l'escriptor redacta les primeres obres escèniques. La millor comèdia d'aquesta etapa és *Allò que tal vegada s'esdevingué* (1933). Durant l'esclat bèl-

lic, el teatre d'Oliver canvia de rumb. Es manifesta a través d'una única peça acabada: *La fam* (1938). La postguerra provoca, sobretot, la dispersió de la literatura dramàtica d'Oliver. Entre 1939 i 1961 –és a dir, entre la sortida cap a l'exili i la seva primera estrena comercial després de la guerra– s'hi fa evident, segons Gibert, una multiplicitat formal a l'entorn d'un concepte de teatre plenament burgès. La voluntat d'estrenar professionalment determina gairebé del tot l'evolució del teatre oliverià del període.

Després del període de desorientació i de provatures dels anys quaranta i dels primers cinquanta, Oliver escriu *Ball robot* (1954), "un text cabdal del teatre psicològic català". Malgrat els esforços d'adaptació, només aconseguirà estrenar comercialment després de la guerra *Una drecera* (1956), peça escrita a la recerca d'un èxit de públic. Pel què fa a l'evolució última del teatre oliverià, Miquel Maria Gibert destacà que "és la conseqüència d'haver abandonat l'aspiració a bastir una obra teatral mínimament ambiciosa a partir del fracàs de l'estrena professional d'*Una drecera*. Aquesta situació s'allargarà fins a la mort del dramaturg, i es caracteritzarà pel to menor de la producció.

Carles Marquès
David Marquès

Lluïsa Cunillé és una de les autores teatrals de més èxit de la nova fornada de dramaturgs catalans. Cunillé ha guanyat el Born competint amb 113 obres més, 37 de les quals escrites en llengua catalana i 76 en castellà.

La fruita dolça a Lleida

Ricard Dalmau, Ignasi Iglesias

Estudi del sector de la fruita a Lleida que posa de manifest els canvis del sector per adaptar-se a les exigències del consumidor i al context econòmic i social actual.

Institut d'Estudis Ilerdencs
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Llengua Nacional

Associació que amb la seva revista homònima vol contribuir a l'expansió i bon ús de la llengua catalana

- Soci numerari: quota anual 6.000 pessetes (Els socis gaudeixen d'una sèrie d'avantatges.)
- Subscriber protector: preu anual 3.000 ptes.
- Subscriber regular: preu anual 2.000 ptes.

Llengua Nacional
C. Mallorca, 264, 1r C
08008 BARCELONA

Telèfon: 93 456 88 79
Correu electrònic:
rsangles@intercom.es

Classificació 3R El cinema a Mallorca

Margalida Pujals-Manel Santana

Els autors d'aquest llibre analitzen a fons el cinema a Mallorca des del punt de vista social, descriuen la influència que va exercir sobre la mentalitat col·lectiva, retraten els seus consumidors, tant el simple espectador, com el cinèfil més exigent, i presten una atenció especial a la funció acomplida per la fèrria censura franquista.

Eds. Documenta Balear
"Menjavers", 32